

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) POLITICAL SCIENCE
EXAMINATION: DECEMBER – 2022
THIRD SEMESTER

Subject: Indian Foreign Policy - I (PCBCS-17-313)

Date: 14/12/2022

Total marks: 100

Time: 10.00 am to 1.00 pm

Instructions: 1) Attempt any *Five* questions.
2) All questions carry **equal (20)** marks.

- Q. 1)** Discuss changing objectives of Indian Foreign Policy (20)
- Q. 2)** Explain Geo-Political determinants of India's Foreign Policy. (20)
- Q. 3)** Discuss relevance of Non-Alignment Movement. (20)
- Q. 4)** Illustrate Indi's foreign policy under continuity and change. (20)
- Q. 5)** Discuss issues and challenges before the permanent membership of India in security council of U.N. (20)
- Q. 6)** Discuss the importance of the realistic phase of India's Foreign Policy. (20)
- Q. 7)** Explain philosophical foundation of the India's foreign policy. (20)
- Q. 8)** Discuss achievements and failures of India's foreign policy. (20)
- Q. 9)** Explain, Decision Making Process and Governance of Indian Foreign Policy. (20)
- Q.10)** Write notes on *any two* of the following. (20)
- a) Domestic compulsions
- b) External determinants of Indian foreign policy
- c) Security council
- d) Monopoly of Veto

मराठी रूपांतर

भारताचे परराष्ट्र धोरण भाग - १ (PCBCS- 17-313)

सूचना : १) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. २) सर्व प्रश्नांना समान गुण (२०) आहेत.

- प्र. १)** भारतीय परराष्ट्र धोरणाची बदलत्या उद्दिष्टांची चर्चा करा. (20)
- प्र. २)** भारतीय परराष्ट्र धोरणाचे भू-राजकीय घटक विशद करा. (20)
- प्र. ३)** अलिप्ततावादी चळवळीच्या उपयुक्ततेची चर्चा करा. (20)
- प्र. ४)** भारतीय परराष्ट्र धोरणातील 'बदल आणि सातत्य' उदाहरणासह स्पष्ट करा. (20)
- प्र. ५)** संयुक्त राष्ट्र संघाच्या सुरक्षा समितीत भारताला कायम सदस्यत्व मिळण्यातील अडथळे आणि अव्हानांची चर्चा करा. (20)
- प्र. ६)** भारतीय परराष्ट्र धोरणाच्या वास्तववादी टप्प्याचे महत्व विशद करा. (20)
- प्र. ७)** भारतीय परराष्ट्र धोरणाचे तात्वीक आधार स्पष्ट करा. (20)
- प्र. ८)** भारतीय परराष्ट्र धोरणाची उपलब्धी आणि अपयश यांची चर्चा करा. (20)
- प्र. ९)** भारतीय परराष्ट्र धोरण निर्मितीची प्रक्रिया आणि प्रशासकीय यंत्रणा यांची चर्चा करा. (20)
- प्र. १०)** पुढीलपैकी कोणतेही दोन वर टीपा लिहा. (20)
- अ) परराष्ट्र धोरणाला प्रभावीत करणारे अंतर्गत घटक
- ब) परराष्ट्र धोरणाला प्रभावित करणारे बहिःस्थ घटक
- क) सुरक्षा समिती
- ड) व्हेटोची मक्तेदारी
